

PUNT INFORMATIU 163 – DESEMBRE 2009

València, 558 6è 1a – 08026 Barcelona - Tel. 93 245 61 65 – Fax 93 513 43 17

E-mail: agrupament@agrupament.com – Web: www.esbarts.cat

LA JOIA DE NADAL

Perquè Nadal s'ha de viure amb joiosa alegria. Tan tost acabem de passar l'estiu, quan encara ressonen en cada poble i ciutat els darrers ecos de les festes majors, amb els primers freds de la temporada ja hem arribat a Nadal, i sembla propi, és necessari i convenient expressar amb aquest motiu els millors desitjos, totes les benaurances del món que són, precisament avui, tan inexcusables.

En aquests temps, que fa l'efecte que les nostres tradicions seculars estiguin en el punt de mira d'algunes persones que, maldant de presumir de "progressistes" confonen les coses i pugnen, amb sort diversa, però amb pertinàcia digna de millors causes, per malbaratar i renegar d'unes tradicions que ens vénen de segles, els que amb dedicació i convicció ens dediquem a conservar i enaltir les nostres danses seculars, pòsit inapreciable del nostre costumisme, que possiblement no sigui prou valorat, hem de lluitar per a mantenir, amb una fidelitat indestructible, les nostres festes de sempre, si cal amb més persistència que ells malden per a fer-nos perdre la memòria. I Nadal, i Cap d'Any, i Reis són festes de sempre. I ho han de seguir sent. I fer cagar el tió, per exemple (no fer rajar el tió, com algú ho ha disfressat pudorosament algun cop), és una manifestació molt simpàtica que diverteix la canalla, no mereix ser abandonada i, per tant, hem de pugnar per mantenir i promoure amb especial estimació i convenciment. Ens les van començar a adulterar significativament, les nostres festes de sempre, quan, procedent dels països freds del nord d'Europa, ens van arribar les modes del Pare Noël, que ha anat guanyant adeptes fins penjar-lo impúdicament a la intempèrie, rampant per balcons i finestres, que enlloc de fer-se agradable sembla una mena de lladregot a punt d'importunar la companyia familiar de la llarga nit de Nadal, i a vegades els veus dies i dies fins l'avorriment penjats, esperant que alguna ànima caritativa se'n recordi de fer-los passar a dintre de casa. I l'avet, que no sé què deu representar, enlloc del clàssic, familiar i simpàtic pessebre que ens hauria d'acompanyar totes les festes. A la crisi de valors que anem observant en molts aspectes de la nostra vida diària, sembla que aquest any, com l'any passat, hem d'assumir que continuem sumits en una crisi econòmica impertinent, que ja dura massa, i que no afavoreix la il·lusió en les coses i no ens deix ser prou feliços en la celebració d'aquestes festes tan entranyables. Però hem de fer el cor fort. En aquests dies de festa, i sempre, ens caldria que, nosaltres amb les nostres danses i amb les nostres exhibicions festives poguéssim encomanar optimisme a la concurrència i fer que s'expandeixi un recomanable desig d'il·lusió. És demanar molt, ho sabem, però també pot ser una tasca positiva dels nostres esbarts intentar que les nostres famílies, amics i col·laboradors s'involucrin amb entusiasme en aquesta empresa d'ajudar a fugir de la frustració i el desànim. Admetiem l'any passat que en temps difícils -i els actuals ho són molt- possiblement es faci més arduós proclamar bons auguris, però cal que desafiem els malfats i exorcitzem els mals esperits perquè puguem sortir airoso d'aquest mal pas en què es troba aquest món, que cada cop se'ns ha anat fent més petit i tots ens coneixem. No és admissible que reneguem del nostre costumari per a adoptar-ne d'altres de forasters! Emparats, doncs, en aquest desig de sortir-nos-en tots plegats, volem expressar-vos la nostra més emotiva **Felicitació per a aquestes Festes de Nadal**, desitjant que les pugueu celebrar en bona companyia i pregant-vos que feu extensius els nostres anhels de pau i prosperitat a tota la massa social. **Que la joia de Nadal ens acompanyi tot l'any!**

Ricard Jové i Hortonedà.-

BON NADAL!

CORRANDES DE DESEMBRE

DIVENDRES DIA 4 DE DESEMBRE

De 20.15 a 21.15 h.

-Ball dels divendres per aprendre a ballar i passar-s'ho bé ballant organitzat per *l'Esbart Català de Dansaires* a la Casa dels Entremesos, Pl. Beates 5 - Població: Barcelona -- Ciutat Vella.

DISSABTE DIA 5 DE DESEMBRE

A les 12 h.

-Taller de danses tradicionals obert a tothom organitzat per *l'Esbart Maragall de Barcelona* a la Plaça Orfila de Barcelona -- Sant Andreu.

DIUMENGE DIA 6 DE DESEMBRE

A les 12 h.

-Recital conjunt de danses tradicionals amb *l'Esbart Maragall de Barcelona* i *l'Esbart Mare Nostrum* a l'envelat - Població: Barcelona -- Sant Andreu.

DIMARTS DIA 8 DE DESEMBRE

A les 11.30 h.

-Recital de Festa Major amb *l'Esbart Maragall de Barcelona* a la carpa de Festes. Barcelona -- Sant Andreu.

DIVENDRES DIA 11 DE DESEMBRE

A les 20 h.

-Fira de Santa Llúcia -Diada de les tradicions nadalenques- amb l'actuació de *l'Esbart Català de Dansaires* de Barcelona. Sec. infants i juvenils, acompanyament del Grupet. Lloc: Plaça Nova de Barcelona.

De 20.15 a 21.15 h.

-Ball dels divendres per aprendre a ballar i passar-s'ho bé ballant, organitzat per *l'Esbart Català de Dansaires* a la Casa dels Entremesos, Pl. Beates 5 - Població: Barcelona -- Ciutat Vella.

A les 22 h.

-Espectacle "Tossa 1914" a càrrec de *l'Esbart Vila del Vendrell* al Teatre Municipal Àngel Guimerà d'El Vendrell (Baix Penedès).

DISSABTE DIA 12 DE DESEMBRE

A les 12 h.

-Sortida de la Carassa per la Fira de Santa Llúcia organitzat per *l'Esbart Català de Dansaires* amb acompanyament musical dels Ministrers. Lloc: Plaça de la Catedral - Població: Barcelona -- Ciutat Vella.

A les 18 h.

-XXXè aniversari de la Roda Catalònia amb l'actuació dels cossos de dansa dels esbarts: *Gaudí*, *Joventut Nostra i Sant Jordi*, de Barcelona -- *Jove de Gualba*, *Dansaire Granollers*, *Dansaires de l'Hospitalet*, *Dansaire de Vilanova del Camí* i *Grup Mediterrània*, de Sant Cugat del Vallès. Lloc: Centre Cultural Granollers, c/Joan Camps s/n - Població: Granollers (Vallès Oriental).

-Ballada a Esplugues dins els actes de la Fira de Nadal a càrrec de totes les seccions de *l'Esbart Vila d'Esplugues*. Lloc: Rambla Verge del Carme - Població: Esplugues de Llobregat (Baix Llobregat).

DIUMENGE DIA 13 DE DESEMBRE

A les 12 h.

-Recital de Santa Llúcia a càrrec de *l'Esbart Rocasagna de Gelida* a Gelida (Alt Penedès).

A les 18 h.

-Cloenda de la Roda d'esbarts SETVETES amb tots els grups: *Esbart Dansaire del Vallès de Terrassa*, *Esbart Castell de Tona*, *Esbart Dansaire Vilanova del Camí*, *Esbart Egarenc de Terrassa*, *Esbart Olesa d'Olesa de Montserrat*, *Esbart Rocasagna de Gelida* i *Grup Mediterrània de Sant Cugat del Vallès*. Lloc: Ateneu Igualadí - Població: Igualada (Anoia).

-3er memorial Jordi Torres i Garcia amb el *Ballet Folklòric Sarrià (amfitrió)*, *l'Esbart Brugués de Gavà* i *la Colla Puig d'en Valls d'Eivissa*. Lloc: Centre Parroquial Sarrià, Barcelona – Sarrià.

A les 19 h.

Festes de Santa Llúcia amb l'actuació de *l'Esbart Santa Llúcia de Reus* a la Sala Santa Llúcia de Reus.

A les 21 h.

-Espectacle "Ben viva, ben nostra" a càrrec de *Ballets de Catalunya* a la Plaça del Rei de Barcelona.

DILLUNS DIA 14 DE DESEMBRE

De 19.30 a 21 h.

-Sessió de "La Cafetera de *l'Esbart Català de Dansaires* dedicada als balls de bastons. Lloc: La Casa dels Entremesos, Pl. Beates 5 - Població: Barcelona -- Ciutat Vella.

DIVENDRES DIA 18 DE DESEMBRE

De 20.15 a 21.15 h.

-Ball dels divendres per aprendre a ballar i passar-s'ho bé ballant organitzat per *l'Esbart Català de Dansaires*. Lloc: La Casa dels Entremesos, Pl. Beates 5 - Població: Barcelona -- Ciutat Vella.

DIUMENGE DIA 20 DE DESEMBRE

De 12 a 14 h.

-Participació als Pastorets de *l'Agrupació Folklòrica Igualadina* al Teatre de l'Ateneu d'Igualada (Anoia).

DIVENDRES DIA 25 DE DESEMBRE

A les 18 h.

-"Els Pastorets" a Sant Andreu amb la participació de *l'Esbart Maragall de Barcelona*. Lloc: Casal Catòlic de Sant Andreu c/Pons i Gallarza 58-60 - Població: Barcelona -- Sant Andreu.

DISSABTE DIA 26 DE DESEMBRE

A les 18 h.

-"Els Pastorets" a Sant Andreu amb la participació de *l'Esbart Maragall de Barcelona*. Lloc: Casal Catòlic de Sant Andreu c/Pons i Gallarza 58-60 - Població: Barcelona -- Sant Andreu.

De 18 a 21 h.

-"Els Pastorets" amb la participació de *l'Agrupació Folklòrica Igualadina* al Teatre de l'Ateneu d'Igualada.

DIUMENGE DIA 27 DE DESEMBRE

De 12 a 14 h.

-"Els Pastorets" amb la participació de *l'Agrupació Folklòrica Igualadina* al Teatre de l'Ateneu d'Igualada.

A les 18 h.

-"Els Pastorets" a Sant Andreu amb la participació de *l'Esbart Maragall de Barcelona*. Lloc: Casal Catòlic de Sant Andreu c/Pons i Gallarza 58-60 - Població: Barcelona -- Sant Andreu.

-"Els Pastorets" a Terrassa amb la participació de *l'Esbart Egarenc de Terrassa* al Centre Cultural Caixa de Terrassa. Població: Terrassa (Vallès Occidental).

L'AGENDA ONLINE

<http://www.esbarts.cat/index.php?mod=Agenda>

Recordem als esbarts que cal que ens facin arribar les seves ballades i activitats, **abans del dia 20 del mes anterior de la data de l'esdeveniment.** Gràcies per la vostra comprensió.

CORRANDES PASSADES

DEL MES DE NOVEMBRE

ACTUACIONS QUE NO ENS VAN PODER SER COMUNICADES ABANS DE TANCAR L'EDICIÓ DEL PUNT DE NOVEMBRE, PERÒ QUE EN EL SEU MOMENT VAN FIGURAR ANUNCIADES A LA PLANA WEB DE L'AGRUPAMENT.

DIA 6

-L'Esbart Fontcoberta de Banyoles va presentar l'espectacle "Manel, pas a pas" al T. M. de Banyoles.

DIA 7

-L'Esbart Dansaire de Castelló d'Empúries va fer una ballada a la Plaça de l'Home de la seva vila.

DIA 8

-L'Esbart Olot va participar a la Fira de Manresa amb la seva secció de bastons i grallers.

DIA 14

-L'Esbart Dansaire del C. Moral d'Arenys de Munt va actuar a la seva vila amb motiu de la mostra literària.

DIA 21

-L'Esbart Maragall de Barcelona va actuar a Can Fabra amb motiu dels 50 anys de la casa de Castella i Lleó.

DIA 22

-L'Esbart Ciutat Comtal de Barcelona va presentar l'espectacle "d'un temps" a Barcelona.

DIA 28

-L'Esbart Maragall de Barcelona va ballar el Ball de Rams de St. Andreu dins els actes de la Festa Major.

-L'Esbart Montgrí de Torroella de Montgrí va actuar conjuntament amb un grup Basc a la seva vila.

ELS REFRANYS DEL MES

**DEL LLIBRE "CINC MIL REFRANYS CATALANS I FRASES FETES POPULARS"
EDITORIAL MILLÀ 1965.**

MES DE DESEMBRE

Nadal en dilluns, festes a munts
Nadal en dijous, crema l'arada i ven els bous.
Nadal en divendres, crema les cendres.
Nadal sense lluna, ramader de cent ovelles torna amb una.
Per Nadal, cada ovella al seu corral.
La pluja abans de nadal, per mitja pedregada val.
Per Nadal maduren les nespres.
Qui no celebra el Nadal, poc val.
Per Nadal, qui res no estrena, res no val
Si plou per Santa Bibiana, plou quaranta dies seguits.
Sant Restitut, més de mullat que d'eixut.
Sant Silvestre és el darrer vespre.
Per Sant Silvestre, la pluja ja està llesta.
Per Sant Silvestre, salten les bruixes per la finestra.
Per Sant Tomàs, fred al nas.

A.G.C.-

MITJANS DE COMUNICACIÓ

L'AGRUPAMENT D'ESBARTS DANSAIRES JA ÉS AL FACEBOOK!

Facebook és una eina social que connecta la gent amb els seus amics i companys de feina, d'estudi o que estiguin a la seva vida. El web es va crear originalment per als estudiants universitaris dels Estats Units, inicialment per a Harvard. Actualment està obert a qualsevol persona que disposi d'adreça de correu electrònic. Els usuaris es poden organitzar per grups i unir-se a xarxes concretes en relació a la seva situació acadèmica o zona geogràfica. El maig del 2008, i gràcies a la traducció feta pels propis usuaris, va aparèixer la versió del Facebook en llengua catalana. Des de setembre de 2009, reuneix més de 300 milions de membres a través del planeta. És el 2n lloc web Internet més visitat al món després de google.com.

LA REVISTA TIME OUT DEDICA UN SUPLEMENT ALS ESBARTS

Us informem que a l'edició d'octubre 2009 de la revista TIME OUT Barcelona i ha tot un suplement dedicat als Esbarts de Barcelona. www.timeout.cat

D'INTERÈS

FELICITATS ESBARTS !

FELICITATS, ESBART ROCASAGNA DE GELIDA
FELICITATS, ESBART VILA DEL VENDRELL, LA LIRA

Fa molts anys que vaig al darrere de trobar la manera de fer possible conservar la gran riquesa coreogràfica acumulada en els molts treballs de creació presentats pels esbarts de Catalunya a través de la seva història. Coreografies que mai s'haurien de perdre, ni quedar oblidades per sempre més. D'aquí que sigui més meritòria encara la presentació d'una antiga coreografia, estrenada fa més de quaranta anys, a la que em vull referir ara. Aquest mes de juliol, l'Esbart Rocasagna de Gelida ha portat a terme la representació del ballet català Tossa 1914, coreografia de creació, amb llibret de Joan Valls i Volar, coreografia de Salvador Melo i música dels mestres J. Serra, A. Sala, F. Mas, H. Francesch i A. Cohí i Grau.

Esbart Vila del Vendrell - Tossa 1914

El mes d'octubre ha estat l'Esbart Vila del Vendrell, La Lira qui també ha portat a terme aquesta coreografia. Felicitats de tot cor per ambdós esbarts i per l'encert d'aquesta presentació. Per a mi, en Salvador Melo fou un dels millors directors coreogràfics que ha tingut el nostre folklore. Vaig dirigir musicalment l'Esbart Verdaguer durant vuit anys, quan ell n'era el director coreogràfic. En Salvador Melo va saber trencar motlles a favor d'actualitzar les melodies dels ballets tradicionals per a donar-les-hi format d'espectacle coreogràfic. Doncs bé, malauradament, ballets com van ser El Celler, Les Rambles, Montjuïc... han quedat completament oblidats, fins i tot és perduda la instrumentació de El Celler.

Actualment, no hi ha ningú que se'n recordi d'aquestes coreografies. Sortosament, algunes altres encara es representen, gràcies a dansaires que havien pertangut a l'Esbart Verdaguer que les han anat recordant, com Ses Illes i Els Quatre Vents. Tenim l'exemple del Grup Mediterrània de Sant Cugat del Vallès, que fa tots els possibles per seguir presentant coreografies d'en Salvador Melo. Gràcies a Eugeni Estrada, director de l'Esbart Rocasagna de Gelida, i a Manel Erruz i Bové, director de l'Esbart Vila del Vendrell, La Lira, i a l'esforç de tots els integrants dels dos esbarts, s'ha pogut posar en escena Tossa 1914, amb una gran dignitat d'execució i de vestuari. És d'aquesta manera com quedarà enregistrada en la història del nostre món dansaire.

Lluitaré perquè es pugui posar en escena un altre gran ballet com és El Sarau, d'Albert Sans. Espero i desitjo que hi hagi prou sensibilitat per part de qui sigui, perquè la posada en escena d'aquest ballet sigui possible. No hem d'oblidar les coreografies d'Albert Sans, el qui fou director de l'Esbart Dansaire de Rubí, no fos cas que quedessin menyspreades al calaix del sastre. Sé que molts directors d'esbarts - crítiques per endavant - em diran que a l'entrar en anys et tornes més sensible i enyores un passat... que tots aquests ballets són antiquats i ja no valen per a res. El meu desacord és total. Han passat molts anys i, en ple segle XXI, he pogut dirigir jo mateix els ballets Quatre Vents, Ses Illes i l'Envelat i puc assegurar que els esbarts que han presentat arreu aquests ballets han tingut un èxit d'allò més clamorós, tan per part dels esbarts com del públic que els ha fruit.

Per servir la història de les nostres danses de creació, procuraré que la majoria de les coreografies d'en Salvador Melo, com poden ser Divertiments, Noces a Mallorca, Cançó d'Hostal, Arabesc del País Valencià, Dansa Galana, A una plaça de Sóller, i un llarg etcètera, no es perdin i puguin quedar enregistrades, amb el màxim d'assessorament musical i coreogràfic. En el nostre món de la dansa catalana, a l'igual que passa amb la iaia de família, posseïdora de les excel·lents receptes de cuina, que els hi demanes i sempre et respon que sí, que les té a la memòria i ja te les dirà, però un cop ella ens deixa es perden sempre més i desapareixen aquells plats tant exquisits que feia. Massa sovint costa ensenyar o transmetre una coreografia a un altre grup, per la por a perdre l'exclusivitat d'aquell ballet. No dic que les coreografies recentment estrenades s'ensenyin d'immediat a tot arreu, però passats uns quants anys, considerant que les noves generacions de dansaires no les coneixeran prou per a poder-les ballar, o les considerin antiquades, la responsabilitat de fer-les perdurar la tinguessin els esbarts més significatius. Voldria que esbarts com són ara l'Esbart Ciutat Comtal, al front del qual hi ha Lluís Caldach, l'Esbart Santa Tecla de Tarragona, de Jaume Guasch, l'Esbart Manresa de Dansaires amb en Joan Manuel Miquel, l'Esbart Dansaire de Tarragona, que dirigia Salvador Fa, l'Esbart Dansaire de l'Hospitalet, on Manel Erruz muntà els ballets Cadaqués i Quatre Vents, l'Esbart Montserratí Martinenc, amb el ballet Sant Martí dirigit per Pepi Rivera, l'Esbart Joaquim Ruyra, que dirigia Joan Creus, i l'Esbart Sant Martí, amb David Martínez al capdavant, tinguessin cura, simplement, de perpetuar cada nova creació, mitjançant gravacions, perquè passats els anys, tan puguin ser quaranta com cinquanta, hi hagués documentació suficient per a qui tingués il·lusió de tornar-les a escenificar, tot i els diferents punts de vista que hi han, referits a les coreografies més o menys satisfactòries.

Tots els meus elogis a les persones que han fet possible tornar a presentar i ballar Tossa 1914 com són Manel Erruz, Eugeni Estrada i totes les persones de majordomia, confecció de vestuari, maquillatge, utilitatge, perruqueria, equip tècnic, disseny gràfic, audiovisuals i veu, que crec que han portat a terme un merescut èxit gràcies als dansaires i a l'esforç per part de totes les persones del seu entorn, perquè aquest Tossa 1914 encara sigui digne de veure, avui, arreu on es representi.

Enhorabona Rocasagna

Enhorabona Esbart Vila del Vendrell, La Lira

Jordi Núñez i Pallarola.-

Esbart Rocasagna de Gelida - Tossa 1914

SABÍEU QUE ?...

CRÒNICA DE L'ANTONI ARIAS

La tarantela és un ball popular del sud d'Itàlia. Al ritme d'un marcat compàs, els seus vius moviments funcionen com un galanteig entre parelles, acompanyades de castanyoles i de panderetes. Malgrat tot això, el seu origen resulta curiós ,fins i tot tragicòmic.

Resulta que a l'edat mitjana, en els segles XI i XII, a la ciutat del sud de Toronto, abundaven les taràntules, aràcnids molt temuts per la població.

La llegenda diu que moltes persones resultaven víctimes de mossegades de taràntules, el que provocava, en principi, un petit dolor, però a mesura que el temps passava, es tornava pitjor fins al punt de patir problemes respiratoris i convulsions. Després arribava un atac de bogeria i histèria en el qual els malalts ploraven, cridaven, saltaven i es sacsejaven. Si la víctima no era atesa a temps, podia morir.

Per aquest mal hi havia un antídoto molt particular: moure's frenèticament durant molt de temps per tal d'alliberar les toxines del verí en suar. Aquests moviments espasmòdics van començar a ser tan freqüents en la població que els músics no dubtaven a compondre peces musicals que acompanyés als malalts. El tractament podia durar de 3 a 4 dies, amb descansos de 4 hores aproximadament.

Avui en dia se sap que la mossegada d'una taràntula pot provocar dolor, però mai aquesta mena d'efectes convulsius com els que manifestaven els llegendaris habitants de Toronto. De fet, el seu verí només és mortal per als insectes dels que s'alimenta. Per això es creu que quan una persona mossegada moria, en realitat havia estat picada per una altra espècie d'aranya realment mortal, la "vídua negra", o per una forta infecció a la ferida. El nom és el diminutiu que rep en italià la paraula "taràntula": Tarantella.

*Tarantel Tarantel,
tarantela agafa'm de la cintura
i dóna'm voltes i més voltes,
un pas cap enrere i tot és igual.
Tarantel, tarantela,
mou la cintura
i també els malucs
tarantela, tarantela.*

En Joan Gonzalez (ballador de l'esbart Verdaguer i director de diversos esbarts) va coreografiar una tarantela napolitana pensada per ser ballada amb nens. La seva complicació en el ritme i els canvis ràpids d'evolucions complica força la seva execució.

És una dansa de ritme molt ràpid generalment en compàs 3/8 o 6/8 i a l'estil del vals jota o alguns tipus de fandangos. Realment els balladors no paren de moure's i a l'hora de l'assaig no paren de queixar-se.

Encara sort que no ho han de fer 3 o 4 dies seguits!!

Viuda negra

ESBARTS VIATGERS

UN ANY DE SORTIDES A L'ESTRANGER AFECTAT PER LA CRISI ECONÒMICA

Dèiem l'any passat que l'increment en sortides va ser un fet remarcable tan al 2007 com al 2008. Enguany hem de dir que això ha baixat moltíssim. De prop de 50 sortides del 2008 hem passat a 30 el 2009. No crec que millori pel 2010 ja que la crisi és encara en curs.

EUROPA I SUD-AMÈRICA

Argentina	<i>Buenos Aires i Rosario</i>
Alemanya	<i>Berlín, Bremen i Wilstedt</i>
França	<i>Champoté sur Loire, Marsella i Montréal d'Aude</i>
Itàlia	<i>Minturno</i>
Lituània	<i>Jeringa</i>
Luxemburg	<i>Luxemburg</i>
Rep. Txeca	<i>Praga</i>

Si hem oblidat algun viatge o hem tingut algun error demanem que ens ho comuniquem.

PAÏSOS CATALANS

Menorca	<i>Ciutadella i Mercadal</i>
Eivissa	<i>4 indrets no especificats</i>
València	<i>València i Castelló</i>

PAÍS BASC

Biscaia	<i>Portugalete, Sestao</i>
Àlaba	<i>Vitòria-Gasteiz</i>
Guipúscoa	<i>Tolosa</i>

RESTA ESPANYA

Andalusia	<i>Sevilla, Mairena de Aljarafe</i>
Aragó	<i>Vallderroures-Terol</i>
Astúries	<i>Onis</i>
Castella	<i>Miguel Esteban (Toledo) i Valladolid</i>
Múrcia	<i>Múrcia</i>

Esbart Castell de Tona – Foto d'Adrià Costa

NOTÍCIES DIVERSES

BENVINGUDA – NOUS ESBARTS SOCIS !

Ens plau donar la benvinguda als esbarts:

ESBART DANSAIRE DE VACARISSES
Carretera de la Bauma s/n
“La Fabrica”
08233 VACARISSES
Telèfon: 690 82 62 33

ESBART SANT ROMÀ
Complex Esportiu d'Encamp
AD-200 ENCAMP (P. d'Andorra)
Telèfon: 00376 39 01 70
omoreno40@hotmail.com

DANSES POPULARS DEL MES

SEGONS EL CALENDARI DE DANSES TRADICIONALS CATALANES DE LLUÍS PUIG

DIA 6

- El Molar al Priorat, *Ball de Coques*
- Ogassa al Ripollès, *Ball de Sant Ferriol i Ball de la Maniera*

DIA 13

- La Vilella Alta al Priorat, *Jota i Dansa d'Aparellament*

DIA 26

- Sant Esteve de Sesrovires al Baix Llobregat, *Ball de Bastons i Ball de Garlandes*

DIA 30

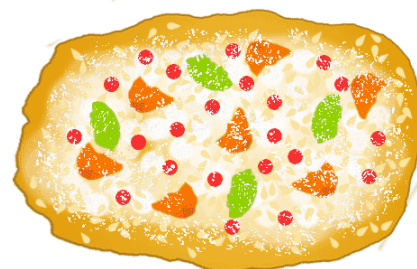
- Centelles a l'Osona, *Ball del Pi* “declarada Festa Tradicional d'Interès Nacional”

De Nadal a Reis – Dies festius excepte Nadal

- Els Prats del Rei a l'Anoia, pessebre vivent on s'hi balla el “*Ball dels Quatre Cantons*”

Sense dates concretes – Cicle de Nadal

- Mataró al Maresme, *Ball de Pedretes* en les representacions dels Pastorets

Coca d'El Molar

COL·LABORACIONS

SEMINARI 25 - RESUM

Encara que ja han passat unes quantes setmanes després del seminari número 25, voldria donar-vos el meu parer que he compartit amb altres participants. Ha estat aquest, un seminari organitzat conjuntament amb l'Esbart Dansaire de Granollers, que ens va cedir el local i que hi va inscriure una molt bona part dels prop de 60 inscrits que el dia 18 d'octubre van fer cap al Centre de Cultura Popular i Tradicional “la Troca” de Granollers. En Josep Bargalló va ensenyar quatre danses de les comarques tarragonines.

La Dansa de Gandesa, Jota de Paüls, Ball de valencians de Bellmunt del Priorat i la Jota de La Fatarella. Va constituir una sorpresa que tinguéssim tanta participació ja que enguany al mes de maig ja en vàrem fer un altre a Reus, amb l'ensenyament de tres altres danses també de les comarques de Tarragona i al qual hi van venir la meitat de gent que aquest darrer.

Els Esbarts volen ampliar el seu repertori, és evident. Per altra banda, les danses d'aquestes comarques no són precisament gaire programades i per això hi ha hagut més interès del que creiem en la participació. A part de dir que aquest monogràfic va ser seguit amb molt d'interès pels assistents també cal explicar que hi varen participar gent de 12 esbarts dansaires, socis individuals de l'Esbart Dansaire de Granollers i de l'Agrupament d'Esbarts Dansaires, entre els quals hi havia bastants mestres de música i d'escoles. Cal arrodonir aquesta ressenya amb l'agraïment al mestre Bargalló que no defalleix mai i a l'Esbart de Granollers que junt amb el Consell de l'Agrupament van fer possible que aquest seminari quedés ben digne i fos d'utilitat per a tothom.

AGC.-

La dansa utilitza elements naturals

La característica bàsica del llenguatge de la dansa es que no utilitza elements naturals: el moviment, l'energia, el temps, l'espai... Aquesta naturalitat no exigeix en altres actes que requereixen de transformacions tecnològiques. “Quan l'art es troba en un cul-de-sac la Tecnologia acut en la seva ajuda” Això passa a totes les facetes de l'art menys a la dansa. (L'escriptura requereix una tècnica, la pedra, el llapis, el paper, l'ordinador...; la música necessita instruments...)

El moviment

Si bé el moviment del cos encara no és dansa, sí que n'és la base elemental incontestable, sense la qual la dansa no existiria. És quan l'emoció de l'home que balla allibera el desig de fer visible les imatges encara invisibles que, a través del moviment del cos, aquestes imatges prenen una forma d'expressió. És a dir, el moviment natural dóna un sentit, dóna una significació al llenguatge del gest estètic concebut i estructurat, i la dansa no es fa comprensible fins que respecta i preserva el seu sentit propi en relació amb el llenguatge gestual natural de l'home. I més enllà de la interpretació que pugui amanir la manera de ballar o la interpretació d'un dansaire, aquest té en tot moment la responsabilitat i el deure

que la seva significació transcendent – la que passa, la que es transmet als altres- sigui clara. En tot cas, que el seu missatge sigui un missatge vàlid. *Mary Wigman:*” Si voleu dir **cel**, no digueu **terra**, dieu **cel** “. És la nostra dita “ Parleu clar i català!”.

L'energia

El moviment es produeix originat per una energia.

Una energia que governa silenciosament les funcions musculars, les articulacions; que modula la seva relació amb el ritme i la melodia. La respiració és el centre d'aquesta energia.

La respiració és la caldera que fa moure tota la màquina (i comporta un moviment dual -com moltes formulacions filosòfiques- d'inspiració i expiració; o en una nova formulació: tensió-relaxació, per als elements coreogràfics, a la base de tota la dansa moderna) .

El temps

La dansa, com la música, és una art del temps. Els dansaires es passen la vida comptant. (Anècdota de Dalí a la sardana. “ Els catalans compten fins i tot quan ballen!”) (Anècdota de com comptaven el compàs de cinc els ballarins dels ballets russos en estrenar *La consagració de la Primavera* de Stravinsky: Sergei Diaghilev). En dansa es compta el pas del temps: es balla a temps o a destemps; es

compta el curs temporal sobre el que la dansa es desenvolupa; i quan ballem, comptem per definir les pulsacions, per clarificar les transicions d'un tema a l'altre, per precisar els accents, per precisar els moviments de respiració o de suspensió... Heus aquí una sèrie d'elements morfològics- sintàctics alguns- d'aquest llenguatge de la dansa. Aquesta connexió amb el temps no es dona, per exemple, a les arts plàstiques... L'obra plàstica es percep en tota la seva totalitat, sense temps. En la dansa, aquesta vinculació amb el temps fa que entri en joc la memòria; la memòria relacional a través del temps. En dansa veiem el moviment present, el posem en relació amb el que hem vist abans, i tenim una mena d'expectativa amb el moviment que pot venir després (un bon truc coreogràfic és el de trencar l'expectativa i no fer el moviment que ha de venir). Les repeticions, les cadències la introducció d'elements lingüístics diferents a través d'aquest temps: la lentitud, la rapidesa...

L'espai

És el regne de l'activitat del dansaire. Ell se'n fa l'amo, l'espai l'alimenta en una mena de procés recíproc. El dansaire domina l'espai anant amunt i avall, esquerra, dreta, en diagonal... en tres dimensions, saltant, ajupin-se... El dansaire **sent** l'espai d'una manera especial, perquè l'espai li dona una dimensió de la seva dansa: la direcció, la profunditat, l'amplada i l'alçada... que també són elements semàntics, en aquests cas morfològics, del llenguatge de la dansa. De tots els elements que componen el llenguatge de la dansa, potser el bàsic, el fonamental, sigui el del gest. Plutarc i Cassiodor parlen de “mans que parlen”, de “dits eloqüents”. Mary Wigman, en una carta a un jove ballarí parla “d'un peu que somriu, d'una ma que plora”. Thoinot Arbeau diu que la dansa “és una mena de retòrica silenciosa” – a prop de la “música callada” de Sant Joan de la Creu-, “l'arquitectura és música congelada”. Stéphane Mallarmé diu “la dansa és un poema alliberat de l'escriptura”. Jean-Georges Noverre: “Un pas, un gest, un moviment i una actitud diuen allò que no es pot expressar de cap altra manera; quan més violents són els sentiments que hom vol comunicar, menys paraules es troben per fer-ho; les exclamacions – que són l'últim terme on pot arribar el llenguatge de les passions- resulten insuficients i són reemplaçades pel gest.”

Un Llenguatge? Per dir què?

Per dir el què es vulgui, el què es pugui. Des d'una perspectiva de la Dansa Catalana d'Arrel Tradicional se'n poden dir moltes de coses: la celebració, el joc, la participació, l'espectacle... Es pot dir, també, l'arrel, el document, la personalitat, el tarannà, el testimoni, la voluntat d'un poble (no fa pas massa anys que aquesta dansa tenia una lectura política, de resistència, de construcció, de reconstrucció... d'arrel, de document, de personalitat...). Els temps han canviat, però tampoc no massa. Les constants dels homes, dels pobles, són gairebé les mateixes. (A l'ex-Iugoslàvia hem descobert que Cultura no és Civilització). En dansa també es pot comunicar bellesa.

La dansa Catalana d'Arrel Tradicional

La Dansa Tradicional, per sobre de tot, és Dansa, i aquest és un fet incontrovertible que no s'ha d'oblidar, perquè oblidar-ho és falsejar la dansa. I en la mesura en què és Dansa les idees generals que acabem d'exposar li són del tot aplicables. Una altra cosa és que la Dansa d'Arrel Tradicional tingui el seu argot, tingui les seves formes dialectals, tingui els seus modismes específics, com tenen totes les facetes aplicades de tots els llenguatges; però penso que aquí, precisament, rau una de les llores greus que graviten sobre la Dansa Catalana d'Arrel Tradicional i és que massa sovint ens hem oblidat de contemplar-la com el que és primordialment : **dansa**.

Finalment- i acabo- jo posaria dues condicions indispensables per la utilització del llenguatge de la dansa: una (Mary Wigman) és que el llenguatge de la vostra dansa sigui sempre el d'una llengua viva, que vehiculi, que comuniqui; la segona condició és que el llenguatge sigui clar, que s'utilitzi amb claredat definida, sabent sobretot, el què es vol dir.¹ Per assolir tot això, cal reflexionar, cal meditar, cal debatre, amb molta coherència, amb molta consistència i solidesa. Reflexió, meditació i debat són tres qüestions que manquen imperiosament en el desenvolupament de la Dansa Catalana d'Arrel Tradicional. Hi ha elements, avui en dia, per clarificar el llenguatge de la nostra dansa. Penso, per exemple, en les **Conclusions del Primer Congrés de Dansa Catalana d'Arrel Tradicional**, sobretot pel què fa a l'àmbit de valoració sociològica artística i pedagògica, i penso, també, en aquest **Curs de Mestratge** del qual em plau d'haver estat l'inaugurador prenent la paraula avui, aquí. Ho agraeixo als organitzadors, com als agraeixo a tots vostès la seva presència i la seva atenció.

Delfí Colomer, 8 de gener de 1994 (transcripció de Joaquim Vilà i Folch)

Fotos 1, 2 i 3: Mary Wigman

¹ Martha Graham deia “Dansa significa comunicació, significa parlar amb precisió, significa parlar amb bellesa”, tinguem-ho ben present.

FEM RESSÒ

L'ESBART DANSAIRE DEL VALLÈS GUARDONAT

L'Agrupament d'Esbarts Dansaires va lliurar a *l'Esbart Dansaire del Vallès de Terrassa* el trofeu/guardó pel seu 25è aniversari. L'acte va tenir lloc el dia 7 de novembre al Teatre Alegria de Terrassa, durant l'actuació homenatge a Ricard Amat que tancava les celebracions de l'aniversari.

Ja fa 25 anys que l'Esbart Dansaire del Vallès es va formar, gràcies a l'empenta d'un grup de nois i noies que estimaven la cultura catalana que es van ajuntar per fomentar-la arreu dels Països Catalans. El seu primer director en Ricard Amat, va intentar aportar dinamisme i alegria als balls que formaven els primers ballets que es van representar, i han seguit amb aquest esperit que en Ricard va imprimir al grup. Ara, després de 25 anys de bagatge l'Esbart continua sen un grup unit que segueix amb les mateixes expectatives del principi, dinamisme i alegria a tot el que fan. Per molts anys !

Link: <http://www.esbartdansairedelvalles.org/>

L'ESBART MANRESÀ DE DANSAIRES REP EL GUARDÓ DE L'AGRUPAMENT

L'acte de cloenda del centenari de *l'Esbart Manresà de Dansaires*, celebrat el dissabte dia 21 de novembre al Teatre Kursaal de la capital del Bages, va servir d'escenari a l'entrega del Trofeu/Guardó de l'Agrupament. L'entrega va anar a càrrec d'en Gilbert Lopez, representant de l'Agrupament, seguit d'un discurs llegit als assistents escrit pel president de la nostra entitat, Jordi Núñez que per raons "d'agenda" no va poder assistir a l'acte.

Tot el Consell Directiu de l'Agrupament felicita "el Manresà" per la seva trajectòria exemplar en el món de la dansa catalana.

A continuació, creiem oportú exposar-vos les grans línies del "Manresà".

L'Esbart Manresà de Dansaires és una secció de l'Agrupació Cultural del Bages, amb seu a Manresa creat el 1909, el segon més antic de Catalunya. Té com a finalitat de fomentar la cultura i les danses dels Països Catalans, amb un extens repertori. Consta de les seccions Escola de Dansa, Grup Juvenil i Cos de Dansa. El 1979 va actuar al Palau de la Música Catalana, el 2002 al Teatre Nacional de Catalunya i el 2004 aparegué al programa Nydia de Televisió de Catalunya. Ha participat en diversos festivals internacionals com els de Zagreb (1981), Jaca (1983) o Enschede (1998), i el 2005 va participar en l'Aplec Internacional de la Sardana a Haarlem (Països Baixos). El director honorífic de l'entitat és Vicenç Orriols i Espunyes i el director-coreògraf Joan M. Miquel. El 2009 va rebre la Creu de Sant Jordi.

Repertori de danses:

- *Ball de Bombers* (1954)
- *Suit Mallorquina* (1956)
- *La Presó de Lleida* (1969)
- *Nit de Sant Joan* (1986)
- *Festa a ses Illes* (1987)
- *Festa de Mar* (1993)
- *l'Avalot* (1999)
- *Poemes en Clau de Dansa* (2002)
- *Camins per al record* (2003)
- *Gloses del Cançoner* (2004)
- *Aires* (2005).

Links: <http://www.agrupacioculturalbages.org/> - <http://esbartmanresa100.blogspot.com/>

AJUTS I SUBVENCIONS

RESIDANSA-ÉSDANSA, AJUTS PER LA CREACIÓ I PRODUCCIÓ

Ésdansa, el Festival Internacional de música i Dansa de Les Preses, ha convocat uns ajuts biennals per la creació i producció per espectacles de dansa. **La convocatòria 2010** per aquesta primera edició ja està oberta. **Es poden presentar propostes fins el 13 de febrer de 2010.** Les bases es poden consultar a www.esdansa.cat i a www.olot.cat/cultura. Representants de l'Ésdansa convoquen a tots els interessats a una trobada **el dissabte 12 de desembre a les 17 h a la seu de l'Agrupament d'Esbarts** per tal d'explicar tots els detalls de la convocatòria i aclarir tots els dubtes que puguin sorgir. Es tracta d'uns ajuts que es destinaran a produccions de dansa de nova creació que parteixin de la tradició i del llenguatge de la dansa catalana d'arrel tradicional. La proposta guanyadora obtindrà una dotació econòmica de 9.000€. La producció que rebí l'ajut també tindrà la possibilitat d'utilitzar l'Espai de Dansa d'Arrel Tradicional de Les Preses com a espai de treball i el Teatre Principal d'Olot com a espai d'assajos tècnics. A més, després que la proposta s'hagi estrenat a l'Ésdansa 2010, es programarà un circuit d'actuacions perquè la proposta pugui ser representada en diferents escenaris, entre ells el Mercat de Les Flors de Barcelona. La iniciativa de Residansa respon al pla de treball que l'Ésdansa va iniciar el passat 2008 i que s'ha de desenvolupar fins al 2011, a partir del qual el festival té l'objectiu d'obrir-se a nous públics i de convertir-se en un motor per la creació, renovació i innovació en la dansa tradicional. Residansa respon a aquesta voluntat. Per fer-ho possible, Ésdansa compta amb la complicitat d'un altre festival de dansa de la Garrotxa: el Sismògraf –el festival que detecta el moviment-, que se celebra a Olot. De fet, Olot i Les Preses, dos municipis veïns, han començat a treballar conjuntament per tal de convertir les dues poblacions en escenari d'activitats relacionades amb la dansa en tots els seus àmbits. La voluntat és portar a terme tota mena d'accions per atraure creadors, coreògrafs, dansaires, ballarins, professionals i amateurs del món de la dansa en totes les seves vessants. Tot plegat és resultat d'un conveni de cooperació intermunicipal signat el passat mes d'abril entre Marboleny, l'Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot i els ajuntaments dels dos municipis implicats, Les Preses i Olot. **Per més informació:** Espai de dansa d'arrel tradicional / Oficina Marboleny
Telèfon: 972 69 34 85 – E-mail: marboleny@marboleny.cat

CONCURS I PREMIS

LLIURAMENT DELS PREMIS SARDANA 2009, CELEBRAT A MATARÓ EL 21/11/2009

La Federació Sardanista de Catalunya ha lliurat els 'Premis Sardana 2009' a Mataró, en el marc dels actes de la capital d'El Maresme com a Ciutat Pubilla.

Les quatre Medalles al Mèrit Sardanista han estat: 1. al Mèrit Sardanista, a l'Honorable Joan Vidal i Gayolà "per la seva extraordinària dedicació al foment de la sardana i, especialment, la seva labor com fundador de la Federació Sardanista de Catalunya i president de l'Obra del Ballet Popular durant gairebé 20 anys". 2. al Mèrit Musical, a en Jesús Ventura i Barnet, "per la seva trajectòria com a intèrpret, director i la seva tasca amb la Cobla de Cambra de Catalunya de la Dansa Catalana". 3. al Mèrit Cívica, que ha recaigut sobre la Comunitat Benedictina del Santuari de Montserrat, "per haver acollit des de 1956 els Aplecs dels Esbarts Dansaires". 4. al Mèrit de la Dansa Catalana, per a en Joan Gómez i Soriano, "per les seves composicions i direcció d'esbarts".

Premis sardana:

A la dedicació: ha recaigut en cinc persones diferents que "han defensat i promogut la sardana en el seu àmbit d'actuació". Així, en concret: en Francisco Melero i Soto, de Cunit, l'ha rebut per "la seva tasca en defensa de la sardana per integrar-hi persones de fora de Catalunya, per haver après a ballar-la i a repartir-la amb més de 60 anys i per tota la feina que ha fet en favor del sardana a la seva població des de llavors". En Carles Solanich i Sans, de Barcelona, l'ha rebut "pels seus 30 anys de promoció de la 'Roda Catalonia' per acostar la dansa als joves i els infants". En Jordi Angelats i Ballonga, de Tortosa, "per la seva llarga trajectòria de l'ensenyament, defensa i promoció de la sardana a les terres de l'Ebre". En Josep Burniol i Forcrà, de Mataró, "per la seva dedicació en gravacions en concerts, ballades i aplecs". En Joan Castellà i Pifarré, de Cervera, "per la seva dedicació i compromís amb la sardana durant 40 anys".

Resta de premis:

A la continuïtat: Aquesta distinció s'ha atorgat a 4 entitats diferents pel seu llarg trajecte vital: la Cobla Montgrins l'ha rebut pels seus 125 anys. A l'Esbart Manresà de Dansaires pel seu centenari. A l'Esbart Ciutat Comtal pels seus 50 anys". A l'Agrupació Sardanista Bellpuig, també pels seus 50 anys. A la promoció i difusió, ha estat concedida a una entitat i una persona física: a la Cobla Selvatana pels seus espectacles i concerts en què promocionen la sardana tot ballant-la. A la informadora Montserrat Juvanteny del Diari de Girona per la seva tasca. A les iniciatives renovadores en el camp de la sardana i música per a cobla, que ha estat compartida per: Carles Coll i en Francesc Cassú pel seu projecte de col·laboració entre una orquestra simfònica de corda (Orquestra de Cambra de l'Empordà) i una cobla (La Principal de la Bisbal). A enregistraments discogràfics: ha premiat l'Agrupació Sardanista Costa Brava "per la seva tasca difusió musical, editant nombrosos discs cada any". Als mitjans de comunicació: ha estat pel diari Segre per causa de la secció 'Sardanejant'. A l'edició d'estudis sardanistes: ha reconegut el treball realitzat per en Tomàs Espanyó i Comelles, titulat 'Estudi estratègic del coblisme com a bé cultural'.

A l'esdeveniment hi ha assistit l'alcalde de Mataró, Joan Antoni Baron; el regidor de Cultura i president de l'Institut Municipal d'Acció Cultural (IMAC) de Mataró, Sergi Penedès; el director del Centre de Cultura Popular i Tradicional Catalana de la Generalitat de Catalunya, Ramon Fontdevila; el president de la Federació Sardanista de Catalunya i l'Obra del Ballet Popular, Bartomeu Duran; l'alcalde de l'Escala, Estanislau Puig; l'alcalde de Cunit, Judith Alberich; el president de la Comissió Mataró Ciutat Pubilla, Isidre Pujol i la cantant Núria Feliu. Després del lliurament dels premis l'acte s'ha tancat amb concert breu a càrrec de la cobla Ciutat de Girona, dirigida per Marcel Sabaté.

Premiats

AQUEST MES DESTAQUEM

ELS PASTORETS, REPRESENTACIONS NADALENQUES PER EXCEL·LÈNCIA

Els Pastorets són les representacions nadalenques per excel·lència, dramatitzacions divertides i entranyables que combinen magistralment els continguts més argumentals del misteri cristià del naixement de Jesús, com la lluita del bé contra el mal o el naixement del Messies. S'estructuren en diferents parts i s'anomenen Pastorets perquè l'acció o trama es desenvolupa a través dels diàlegs que tenen els pastors en anar a fer l'ofrena al nounat. L'origen dels Pastorets el trobem en el teatre religiós medieval català que en dates nadalenques que s'estructurava en quatre nuclis argumentals: els Officium pastorum (l'adoració dels pastors o "pastorades", l'Ordo prophetarum (desfilada de profetes bíblics i aparició de la Sibila), l'Ordo stellae (basat en el tema de l'estel dels Mags) i l'Ordo Rachaelis (dramatització del lament de Raquel després de la matança dels Innocents). Tot i que els primers textos en català d'aquest tipus de teatre són del

segle XV, no és fins a finals del XIX, amb l'aparició primer del text de Miquel Saurina *Los Pastorets de Betlem*, o sia, lo naixement de Nostre Senyor Jesucrist (publicat l'any 1887) i el de Federic Soler "Pitarra" *El bressol de Jesús o En Garrofa i en Pallanga* (publicat l'any 1901) que la representació torna a agafar embranzida. Des d'aleshores han estat molts els autors que han escrit la seva pròpia versió d'aquesta dels Pastorets, com *La flor de Nadal* de Francesc d'Assís Picas, *L'estel de Natzaret* de Ramon Pàmies o els famosos *Els Pastorets* o l'adveniment de l'Infant Jesús de Folch i Torres. Moltes de les representacions d'Els Pastorets són a càrrec dels grups de teatre local i es fan en centres socials, centres parroquials, casinos o teatres. Els Pastorets han estat la cantera on s'han format molts dels actors que en l'actualitat excel·leixen en obres de teatre o sèries de televisió.

Són molts els esbarts socis de l'Agrupament que participen i/o col·laboren amb els pastorets que s'organitzen arreu del territori i no podem donar-vos una llista perquè segur que no seria exhaustiva, però, volem destacar els Pastorets de Blanes "**Pastors i Misteris**" de Pere Puig Plensa amb una escenografia creada per l'**Esbart Joaquim Ruyra de Blanes**.

Les representacions seran el dissabte 19 de desembre a les 22 h, i el diumenge 20 de desembre a les 18.30 h, al Teatre Municipal de Blanes.

Venda d'entrades al Telentrada de Caixa de Catalunya.

L'AGRUPAMENT D'ESBARTS DANSAIRES
agraeix la col·laboració de totes i tots
els que fan possible el
PUNT INFORMATIU

Per rebre el Punt Informatiu gratuïtament al teu correu electrònic,
cal subscriu-te enviant-nos un e-mail a : agrupament@agrupament.com